

Mötesanteckningar samråd mänskliga rättigheter

Mötesdatum: 2020-10-21
Tid: Klockan 13.00 – 16.00
Plats: Digitalt över länk i Teams.

Deltagande organisationer

Antidiskrimineringsbyrån Väst
Individuell Människohjälp
Integrationsforum mot rasism/Antidiskrimineringsbyrån i Trollhättan
Göteborgs Interreligiösa Råd
MÄN
Svenska Röda Korset

Övriga deltagare

Louise Åsenfors (S), beredningen för mänskliga rättigheter
Amanda Brown-Stjärnå (M), beredningen för mänskliga rättigheter
Emma Broberg, avdelning social hållbarhet, Västra Götalandsregionen

Dagordning	Ärende
1	Incheckning Mötets ordförande Louise Åsenfors hälsade välkomna och förklarade mötet öppnat. På grund av situationen med Covid-19 håller vi även det här samrådsmötet digitalt. På samrådets förra möte informerade Louise Åsenfors om att Carina Liljesand har avsagt sig sitt uppdrag i beredningen för mänskliga rättigheter och därmed också sitt deltagande i samråd mänskliga rättigheter. Av den anledningen deltar Amanda Brown-Stjärnå, ledamot i beredningen för mänskliga rättigheter, på dagens möte som representant för beredningen. Som incheckning höll vi en fördjupad presentationsrunda eftersom ny representant deltog från föreningen MÄN.

2	Godkännande av dagordning, inklusive anmälan av övriga frågor Dagordningen godkändes. Inga övriga frågor anmälades.
3	Föregående mötesanteckningar – Emma Broberg På samrådets förra möte 2 september hölls fördjupning med koppling till samrådets färdplan under ledning av Göteborgs Interreligiösa Råd på rubrik "Religionsfriheten i Sverige – har den några gränser?". Medskick från mötet till beredningen för mänskliga rättigheter gjordes om att antidiskrimineringsbyråerna inte kan ansöka om organisations- och verksamhetsstöd hos beredningen för mänskliga rättigheter, eftersom riktlinjerna för dessa stöd inte möjliggör det. <u>Återkoppling på frågor som samråd mänskliga rättigheter lyft vidare till beredningen för mänskliga rättigheter via presidiet på möten 6 maj och 2 september:</u> • Insatser i en pandemi måste omfatta alla människor och ingen ska missas. VGR:s kunskapscentrum för jämlik vård (KJV) och Lärandecenter för Migration och Hälsa (LMH) har dialog med delar av det civila samhället i Västra Götaland, VGR:s smittskydd, Rosengrenska stiftelsen, VGR:s vårdcentral för hemlösa med flera, med syfte att insatserna inte ska missa någon. Om samrådet önskar kan representanter från KJV och LMH besöka samrådets nästa möte för att berätta om de insatser som gjorts och tillsammans med samrådet titta på vad som eventuellt saknas. <u>Beslut:</u> Samrådet beslutar att KJV och LMH bjuds in till nästa samrådsmöte. • Antidiskrimineringsbyråernas möjlighet att söka organisations- och verksamhetsstöd från beredningen för mänskliga rättigheter hindras av nuvarande riktlinjer. Dessa riktlinjer kan komma att revideras kommande mandatperiod. Projektstöd för social hållbarhet är däremot ett stöd som antidiskrimineringsbyråerna kan ansöka om.
4	Fördjupning med koppling till färdplan för samrådet 2019-2022 under ledning av Individuell Människohjälp. <u>Tema:</u> Antirasism och mänskliga rättigheter Fördjupningen inleddes med en bakgrund om Individuell Människohjälp uppdrag och arbete. Fyra delmål är i fokus: social inkludering, ekonomisk inkludering, garanterat utrymme för medborgarnas medverkan och starkt civilsamhälle. Dessa syftar till att uppnå övergripande mål om full jämlikhet och stark demokrati.

Individuell Människohjälp arbetar rättighetsbaserat utifrån principerna om deltagande, transparens, icke-diskriminering och ansvarsutkrävande. Hur kan vi i samrådet förhålla oss till dessa principer, exempelvis deltagande? Vi diskuterade frågorna:

- Hur gör vi själva (=samrådets representanter) för att förankra frågor hos våra målgrupper (som VGR vill ha våra åsikter om)? Vi sitter i samråden som representant för vår förenings målgrupp. Går vi tillbaka till styrelsen? Vilka målgrupper når vi? Har vi fokusgrupper?
- Vad (tycker vi att) VGR ska göra för att själva få med målgruppen/rättighetsbärarna i utformandet av till exempel information till invånare och anställda?

Diskussion i helgrupp:

Antidiskrimineringsbyråernas medlemmar består framförallt av föreningar, inte privatpersoner. Det gör att det går att förankra frågor med medlemsföreningarna. Att förankra frågor hos privatpersoner är svårare.

Systematiska rapportskrivningar är ett verktyg att använda sig av. Det som VGR behöver bära med sig vid exempelvis en vårdenhet är hur patienternas/brukarnas röster kan tas tillvara. Hur pratar vi i ögonhöjd? Personcentrerad vård är en utmaning att nå. Vi behöver också titta på hur människors representation, utifrån exempelvis etnicitet, ser ut i existerande brukarorganisationer.

Svårt att engagera fler människor att vara delaktiga än de som är aktiva idag.

Vad händer med alla de som inte vill delta men som sitter på massor av egna erfarenheter och egna berättelser? De vi når är framförallt de som vill vara delaktiga och som själva har en drivkraft. Människor som har stora problem och utmaningar i sitt liv lyfter inte i första hand diskriminering, det orkar en ofta inte ta itu med först utan det tar en itu med efter att jobb, bostad med mera kommit på plats.

Inget bra svar på frågorna, men viktigt att vi i samrådet fortsätter att diskutera dessa aspekter.

Pulsmöte är en metodik som många organisationer och företag använder kontinuerligt. Kan vi använda det med våra målgrupper?

MÄN skiljer på lilla och stora rummet:

Lilla rummet – jag och min upplevelse

Stora rummet – det teoretiska perspektivet (inte personliga erfarenheter)

Jättebra att vårt samråd består av så olika organisationer – det gör att vi kan nå många aktörer och få med både det lilla och stora rummet.

	Mötesplatser: Individuell Människohjälps arbete med mötesplatser har nyanlända och etablerade svenskar som målgrupp. I förlängningen är det här ett sätt att motverka rasism och främlingsfientlighet, samt en ökad känsla av delaktighet i samhället. Mötesplatserna utgörs av: • Läxhjälp, som just nu ges som digital verksamhet. • Move It – en mötesplats för att pröva olika sporter, delta på läger, besök vid kulturaktiviteter med mera. Syftar till att öva svenska, lära känna nya människor och sin nya hemstad. På önskemål från deltagare i Move It har en beachvolleygrupp skapats. • Tala svenska-kafé – deltagarna pratar fritt eller på förutbestämda teman. Just nu sker dessa kaféer digitalt och/eller över telefon. Arbete med antirasism: Individuell Människohjälps arbete med antirasism sker genom utbildningar, både fysiskt och digitalt. Utbildningarna bygger på deltagarnas egna erfarenheter och upplevelser, och består av mycket övningar och reflektioner. Föreningen har nyligen startat ett projekt kring antirasism och antidiskriminering i arbetslivet. Samrådet fick därefter göra en reflektionsövning där vi var och en fick reflektera över hur många påståenden som stämmer in på mig själv. Därefter höll vi diskussion i helgrupp och delade med oss av såväl egna reflektioner/upplevelser som det som föreningarna fått till sig av sina målgrupper. Många av samrådets föreningar använder den här typen av övningar i sina utbildningar. Tips på självbiografi som berör temat lämnades: https://en.wikipedia.org/wiki/Trevor_Noah Samrådet tackade Individuell Människohjälp för mycket givande fördjupning. <i>Individuell Människohjälps power point presentation bifogas mötesanteckningarna.</i>
5	Utvärdering av samrådsarbetet 2020 och tankar inför 2021: • Vad har fungerat bra? • Vad vill vi behålla 2021? • Vad har fungerat mindre bra? • Vad vill vi ändra på inför 2021? Vi tar utgångspunkt i de spelregler som samrådet fastställde 2019, dessa bifogas möteskallelsen.

	<u>Diskussion i helgrupp:</u> Det vi kan ta med oss som fungerat bra till 2021 är fördjupningarna och de tillhörande diskussionerna. Då lär vi oss av varandra. Diskussionerna gör sig troligtvis bättre live, men samtidigt möjliggör de digitala samrådsmötena för fler att vara med. Många vill träffas live och det fungerar inte nu. Alla har inte tillgång till dator eller en smartphone, vilket hindrar att vara delaktig. Förhoppningsvis kan vi träffas live nästa år. Även pratet på fika-pausen är viktigt att hinna med och det tappar vi när vi har mötena digitalt. Det som har fungerat bra under 2020 och som vi kan ta med oss under 2021 är områden där VGR har lyft konkreta frågor och där samrådets synpunkter efterfrågas. Då blir det tydligt vad den enskilda organisationen och samrådet som helhet kan bidra med, det hjälper organisationen att bli konkret. Det här är att föredra framför mer lösare diskussioner som VGR inte efterfrågar eller kan ta omhand. Ibland rör sig våra diskussioner på för detaljerad nivå och här kan samrådet behöva guidning kring vilken nivå VGR vill ha våra synpunkter på. Kanske ska vi behålla möjligheten under nästa år att kunna träffas både fysiskt och digitalt. In- och utcheckningarna kan i vissa fall bli lite för långa. <u>Mötets ordförande sammanfattade diskussionen på följande sätt:</u> Vi längtar efter fysiska möten, även om vi behöver behålla möjligheten att vara med digitalt över länk. När vi bara ses digitalt tar incheckningen lite längre tid eftersom vi inte hinner säga hej innan. VGR ska vara duktiga på att koppla ned de stora övergripande frågorna till vad som är relevant för samrådet. Men också viktigt att lyfta detaljerna i det lilla till det stora, vad kan vi skala upp?
6	Information från beredning mänskliga rättigheters sammanträden 9 september och 15 oktober. På beredningen för mänskliga rättigheters sammanträden 9 september och 15 oktober behandlades bland annat följande ärenden: underlag till regionstyrelsens budgetarbete, yttrande över motion om tillgång till doulor och kulturtolkar över hela regionen, slutredovisning av uppdragsforskning om rätten till bästa möjliga hälsa vid latent tuberkulos, tilldelning av

	parapsportstipendium och människorättstipendium 2020, samt översyn av priser och stipendier. Den 9 september behandlades även ärende om utlysning av projektstöd för social hållbarhet 2021 – inriktning mänskliga rättigheter. Ansökningsperioden är 14 september – 16 november 2020. Läs mer om projektstödet här: www.vgregion.se/socialhallbarhet. Det finns även andra möjligheter att söka stöd inom VGR, se följande webbsida: https://www.vgregion.se/regional-utveckling/soka-stod/ På beredningen för mänskliga rättigheters sammanträde 15 oktober behandlades även ärende om delfinansiering av forskningsstudien STARS (Study of Adolescence Resilience and Stress) som genomförs vid Sahlgrenska Akademien. Syftet är att kartlägga sambandet mellan barns och ungas livsvillkor, stress och hälsa. En uppföljning planeras för att få ytterligare kunskap om pandemins effekter på barns och ungas livsvillkor, stress och hälsa.
7	På gång och utmaningar för organisationerna? (runda med några minuter/organisation) <u>Antidiskrimineringsbyrån Väst:</u> Ska ta fram film om strukturell diskriminering, befinner sig just nu i planeringsstadiet och förhoppningsvis kan filmningen ske våren 2021. Antidiskrimineringsbyrån Väst har tillsammans med Malmö mot Diskriminering fått medel för att arbeta med barnrätt. Ett fokusområde som planeras inom detta arbete är att undersöka hur barn och unga ser på situationen med pandemin. Emma sänder över kontaktuppgifter till STARS-studien och samråd barnrätt, vilka också tittar på frågan. <u>Individuell Människohjälp:</u> Föreningen söker deltagare till den digitala läxhjälp. Volontärer finns, men det faktum att läxhjälp sker digitalt gör att det är svårare att få deltagare. Föreningen söker också efter volontärer till de "tala svenska-kaféer" som anordnas. Samrådet uppmanas att sprida vidare informationen till dessa målgrupper, skriftlig information bifogas mötesanteckningarna. <u>Integrationsforum mot rasism/Antidiskrimineringsbyrån i Trollhättan:</u> Den 23/10 arrangerar antidiskrimineringsbyrån Mänskliga Rättighetsdagen i Fyrbodalen. Dagen kommer att ske både digitalt över youtube-kanal och fysiskt på plats i Trollhättan. Utöver MR-dagen lyfter antidiskrimineringsbyrån att samtliga antidiskrimineringsbyråer i Sverige har fått ett närmare och utökat samarbete genom situationen med Covid-19, vilket är en positiv effekt av krisen. I övrigt tittar Antidiskrimineringsbyrån Trollhättan just nu på hur de kan utvecklas som förening och har bland annat anställt en jurist på timmar för stöd i juridisk rådgivning.

	<u>Göteborgs Interreligiösa Råd:</u> Det grundläggande syftet med rådet är att främja dialog och samverkan mellan företrädare för olika religioner. Det här arbetet fortsätter. Den utåtriktade verksamheten genom centret har inte längre stöd genom Göteborg stad och det är en utmaning kring hur fortsättningen ska ske med den utåtriktade verksamheten. Rådet tittar för närvarande på olika alternativ. <u>Svenska Röda Korset:</u> Regionstyrelsen i Västra Götalandsregionen fattade 2019 beslut att främja och öka idéburna offentliga partnerskap. Ett partnerskap bygger på en aktiv dialog. Föreningen upplever dock svårigheter i att upprätta och/eller bibehålla denna dialog med nämnderna genom tjänstepersoner. Föreningen upplever att initiativ till dialog skjuts upp på obestämd tid eller följs upp i form av avrapportering, vilket inte främjar en ömsesidig dialog och skapar en osäker framtid. <u>MÄN:</u> Arbeta sker med en stadgaförändring. På förbunds nivå sker arbete om hur föreningen kan använda #metoo och växa utifrån det. Föreningen ser också över hur de kan öka medlemsantalet och hur de kan nå ut till delar av samhället som är svårare nivå, till exempel glesbygd. Ser över hur digitala verktyg kan användas i processen.
8	Övriga frågor Inga övriga frågor behandlades.
9	Är det några frågor från dagens möte som ska lyftas vidare till beredning mänskliga rättigheter via presidiet? Svenska Röda Korsets fråga lyfts vidare till beredning mänskliga rättigheter via presidiet: Regionstyrelsen i Västra Götalandsregionen fattade 2019 beslut att främja och öka idéburna offentliga partnerskap. Ett partnerskap bygger på en aktiv dialog. Föreningen upplever dock svårigheter i att upprätta och/eller bibehålla denna dialog med nämnderna genom tjänstepersoner. Föreningen upplever att initiativ till dialog skjuts upp på obestämd tid eller följs upp i form av avrapportering, vilket inte främjar en ömsesidig dialog och skapar en osäker framtid.
10	Frågor till framtida samrådsmöten? • Vem tar stafettpinnen till nästa fördjupning? Göteborgs Kyrkliga Stadsmission har sagt ja till att ta stafettpinnen till nästa fördjupning. Tema blir rättigheter för personer som lever i hemlöshet.

	Representanter från KJV och LMH bjuds in till nästa samrådsmöte för att berätta om VGRs arbete med insatser i rådande pandemi, hur VGR arbetar för att insatserna ska omfatta alla människor och för dialog med samrådet om vad som eventuellt saknas/skulle behöva utvecklas. Svenska Röda Korset har anmält intresse om att hålla fördjupning under 2021 om tortyrens effekter på människor och Röda Korsets arbete med att uppmärksamma tortyrskador på flyktingar. MÄN anmäler intresse om att hålla fördjupning om sitt arbete för jämställdhet och mot mäns våld, exempelvis destruktiva normer kring maskulinitet, machokulturer med mera.
11	Utcheckning, reflektion över dagens möte <u>Synpunkter som lyftes i rundan:</u> Nöjd med mötet, bra och givande diskussioner Känner att en har en roll i samrådet Svar på frågan om "vad gör jag här?" blir tydligare för varje möte. Länk med tips om hur en kan tänka kring incheckning: https://www.youtube.com/watch?v=jD8tjhVO1Tc&feature=youtu.be Bra möte, bra information och jätteintressanta diskussioner. Jättebra fördjupning och vi lär oss hela tiden av varandra. Bra att MÄN är tillbaka i samrådet! Givande på flera plan. Tacksam för återkoppling på frågor som lyfts i samrådet under året. Mötets ordförande förklarade mötet avslutat och tackade för allas deltagande och engagemang.

Nästkommande möten:

Tvårsamråd 2020-11-05, kl. 12.30-16.30, digitalt över länk

Beredning för mänskliga rättigheter

Antecknat av,

Emma Broberg

Avdelning social hållbarhet

emma.broberg@vgregion.se

0768-091954